

RAJČAN

MESAČNÍK MESTSKÉHO ÚRADU V RAJCI

DECEMBER / 2016

Pod stromček darčeky,
čo srdce pohladia,
rodinu, priateľov,
čo nikdy nezradia.
Ku šťastiu krôčik,
k bohatstvu krok,
prekrásne Vianoce
a šťastný Nový rok.

Foto: internet

V TOMTO ČÍSLE SI PREČÍTATE:

- Aktuálne informácie z mesta a mestského úradu ••• Mesto Rajec jedinečné v spolupráci s Fakultou bezpečnostného inžinierstva Žilinskej univerzity ••• Ako sa v Rajci slávil vianočné sviatky •
- Nezabudnuteľný adventný koncert Martina Babjaka ••• Odolať nástrahám závislosti! ••• V Rajci sa opäť improvizovalo ••• November v Gymnáziu na Javorovej ••• Anglické predstavenie Oliver Twist •
 - Cesta do ticha ••• Oslávili sme Deň materských škôl ••• Vianoce v Zbore sv. Ladislava •
- 1. december – Svetový deň boja proti AIDS ••• Kajúca tryzna v Rajci ••• Deň červených makov •
- Šachový kráľ Rajca ••• Bežecké zvesti maratón klubu ••• Rajčania v stolnom tenise na posledných priečkach ••• Porubskou dolinou s Renetkou a Jonatánkou ••• Štefanský hokejbalový turnaj •
- Katarínske posedenie ••• Spoločenská rubrika ••• Inzercia ••• Pozvánky na kultúrne podujatia •

ZAČALI SA PRÁCE NA POLYFUNKČNOM DOME

Od začiatku roka 2016 platí nový zákon o odpadoch. Čakajú nás nejaké zmeny od roku 2017?

1.1.2016 vstúpil do platnosti nový zákon o odpadovom hospodárstve, zmena pre obce a mestá nastala od 1.7.2016. Nový zákon od-bremenil od nákladov s triedením odpadu me-stá a obce a kompetencie sa presunuli na no-vovzniknuté organizácie zodpovednosti vy-robcov, ktoré majú zmluvy s miestnymi samo-správmi a odkupujú od nich triedený odpad.

Najpodstatnejšia zmena pre naše mesto nastala 1.7.2016, keď sme začali šetriť finan-čné prostriedky, ktoré sme doteraz vynakladali na separovaný odpad a všetky náklady začala znášať oprávnená organizácia. Od 1. júla ra-jecký zberný dvor nie je financovaný mestami a obcami, ale je financovaný oprávnenou or-ganizáciou. Toto je najpodstatnejšia zmena vo fungovaní.

Na základe týchto zmien by nakladanie s triedeným odpadom malo byť lacnejšie. Za-tiaľ sa to však nášho mesta netýka, pretože sme začali zberať biologický odpad zo stano-víšť rozmiestnených po meste (na pokosenú trávu a popadané lístie), čo nás stojí nemalé fi-nančné prostriedky, pribudlo nám viac kontaj-nerov, každý týždeň zberáme množstvo nad-rozmerného odpadu (sedačky, krabice z ná-bytku a elektroniky...), ktorý končí pri kontajne-roch na komunálny odpad a nie v zbernom dvore, a tým finančné náklady na jeho likvidá-ciu znáša mesto. Odpadu je stále viac a viac, a to nie sú v poplatkoch premietnuté investič-né náklady napríklad na výstavbu skládky a podobne. Preto sa nemôžeme čudovať, že sa poplatok na komunálny odpad pre rok 2017 mierne navýši.

Viaceré mestá zvažujú vytvorenie sociál-neho podniku, ktorý zamestnáva dlhodobo nezamestnaných. Plánuje sa vytvoriť so-ciálny podnik aj v našom meste?

Každoročne Mesto Rajec žiada úrad prá-ce sociálnych vecí a rodiny o schválenie finan-čných prostriedkov na mzdy pre pracovníkov údržby na základe výzvy ministerstva práce. Už niekoľko rokov nám v rámci projektu schvá-lia 5 až 6 pracovných miest, na ktoré nám prispievajú až 90 % potrebných finančných ná-kladov. Cez tento projekt zamestnávame ľudí, ktorí sú dlhodobejšie nezamestnaní.

Pretože máme každý rok problém vôbec nájsť požadovaný počet takýchto pracovní-kov, ktorí by boli schopní a aj ochotní robiť, Me-sto Rajec zatiaľ neuvažuje o vytvorení sociál-neho podniku.

Na konci novembra sa začali práce na poly-funkčnom dome na Štúrovej ulici.

V súčasnosti sa už začali práce na in-žinierskych sieťach – prípojky vody, kanalizácie, elektriny a plynu. Práce sú v plnom prúde a mali by byť do vianočných sviatkov všetky aj ukončené.

Následne by sa už mala začať prerábať aj budova na polyfunkčný objekt. Tu by mali byť práce ukončené do augusta 2017.

Znova sa pokladal nový koberec na Ná-dražnej ulici pri Korune. Prečo?

Táto situácia bola už aj medializovaná. Na Nádražnej ulici na starej panelovej ceste po-pred Korunu po bývalé WC bol položený nový asfaltový koberec na pôvodnú panelovú cestu. Dodávateľ však práce nevykonal v po-žadovanej kvalite, na viacerých miestach stála voda. Mesto Rajec ako objednávateľ preto tú-

AKTUALITY Z MESTA

**Na otázky odpovedá
Ing. Ján Rybárik, primátor mesta**

to stavbu neprebral a, samozrejme, ani neza-platil. Preto musel dodávateľ svoju prácu na-novo kvalitne opraviť, aby sme stavbu boli ochotní prevziať a následne aj uhradiť.

Blížia sa najkrajšie sviatky roka. Čo zaželá-te občanom?

Všetkým občanom nášho mesta chcem zaželať pekné Vianoce, aby ich strávili v kruhu svojich blízkych. Do budúceho roka prajem všetkým obyvateľom nášho mesta veľa zdra-via, šťastia, lásky, vzájomného porozumenia, aby sme sa zo života, v ktorom sa stretávame s mnohými problémami, vedeli radovať aj z tých najmenších radostí, ktoré nás postretnú a prajem si, aby sme vzájomne nachádzali k sebe cestu.

Za rozhovor ďakuje Šz

MESTO RAJEC A MESTSKÉ KULTÚRNE STREDISKO RAJEC

PROGRAM

- 23.00 hod. diskotéka
- 00.00 hod. víťame nový rok
- 00.30 hod. novoročný pozdrav primátora
- 00.35 hod. novoročný ohňostroj,
diskotéka

SILVESTER

NA NÁMESTÍ V RAJCI

sobota **31.12.2016**

PRÍLOHA
FELICE

MESTO RAJEC JEDINEČNÉ V SPOLUPRÁCI S FAKULTOU BEZPEČNOSTNÉHO INŽINIERSTVA ŽILINSKEJ UNIVERZITY

Spoločnosť nevyhnutne potrebuje účinnejšie čeliť súčasným hrozbám. Potrebuje vysokoškolsky vzdelaných bezpečnostných expertov, ktorí sú schopní identifikovať, analyzovať a hodnotiť riziká v rôznom prostredí, riadiť preventívne činnosti a eliminovať negatívne následky nežiaducich javov na ľudí, materiálne hodnoty a životné prostredie.

Fakulta bezpečnostného inžinierstva Žilinskej univerzity v Žiline (FBI UNIZA) vyvíja vzdelávacie a vedeckovyskumné aktivity v oblasti komplexnej bezpečnosti spoločnosti i jednotlivých občanov. Ponúka študijné programy na horizontálnej aj vertikálnej úrovni bezpečnosti so základným zámerom ochrániť život, zdravie, majetok a životné prostredie.

Nevyhnutnou podmienkou kvalitnej prípravy bezpečnostného experta je skĺbiť štúdiom nadobudnuté vedomosti s odbornou praxou. Fakulta spolupracuje pri praktickom vzdelávaní svojich študentov s viacerými domácimi a zahraničnými firmami, inštitúciami a združeniami, v ktorých si študenti rozširujú svoje vedomosti, zručnosti a schopnosti v oblasti bezpečnosti. Jednou zo spolupracujúcich organizácií v tomto smere je aj **Mestská polícia Rajec**, ktorá sa aktívne podieľa na praktickej príprave budúcich odborníkov na bezpečnosť, prepája teóriu s praxou so zohľadnením osobitosti bezpečnostného prostredia.

Na základe podpísanej dohody o vzájomnej spolupráci môžu študenti počas vysokoškolského štúdia absolvovať odbornú prax v Mestskej polícii v Rajci a oboznámiť sa tak

s prácou príslušníka mestskej polície v teréne aj v administratívnej oblasti a podieľať sa aj na monitorovaní bezpečnostnej a dopravnej situácie v meste. Okrem stáží študentov FBI

UNIZA zabezpečujú príslušníci Mestskej polície Rajec aj exkurzie pre zahraničných študentov. Študenti bezpečnostných odborov zo Slovinska, Francúzska a Českej republiky hodnotili odborný výklad príslušníkov Mestskej polície Rajec vysoko pozitívne.

Kladné ohlasy študentov FBI UNIZA, ktorí absolvovali odbornú prax v Mestskej polícii

Rajec, zodpovedný a profesionálny prístup jej príslušníkov, ako aj ochota vedenia Mesta Rajec podporiť myšlienku duálneho vzdelávania v oblasti bezpečnosti, rozšírili oblasť vzájomnej spolupráce. FBI UNIZA po vzájomnej dohode pripravuje zaradenie vyžiadanych tematicky zameraných odborných prednášok príslušníkov Mestskej polície Rajec do vybraných profilových predmetov študijných odborov *Ochrana osôb a majetku* a *Občianska bezpečnosť*. Zástupcovia Mestskej polície Rajec dostali pozvanie od dekana fakulty zúčastniť sa aktivity *Firemné dni FBI UNIZA 2016*, kde sa stretnú najvýznamnejší domáci aj zahraniční partneri fakulty z oblasti praxe v odbore bezpečnostných služieb.

Len efektívnym prepojením teoretických poznatkov s praxou je možné vychovať vysokoškolsky vzdelaných odborníkov zaoberajúcich sa riadením rizík a procesov ochrany osôb a majetku vo všetkých oblastiach spoločenského života, ktorí sú predpokladom pre včasné odhaľovanie rizík, znižovanie strát a dosahovanie pozitívnych výsledkov organizácií v súkromnom i verejnom sektore. Je pozitívne, že túto myšlienku aktívne podporuje aj Mestská polícia Rajec.

doc. Ing. Eva Sventeková, PhD.,
prodekan pre vzdelávanie
Fakulty bezpečnostného inžinierstva
Žilinskej univerzity v Žiline
1x foto: autor

AKO SA V RAJCI SLÁVILI VIANOČNÉ SVIATKY

... Rajčania si vedeli uctiť a primerane osláviť aj rôzne svetské i náboženské príležitosti a sviatky. Zdá sa však, že v porovnaní s obyvateľmi blízkych dedín boli zdržanlivejší, menej „spevaví“, akýsi „mestskejší“.

Najväčšími sa pripomínali sviatky spojené s menom Lucie, Štefana, dôstojne sa slávil Štedrý deň, Božie narodenie, Traja králi i Veľkonočné sviatky, a vari najveselším obdobiami bola rozlúčka so Starým rokom a fašiangové obdobie.

**CHODENIE TROCH KRÁĽOV
V ĐURČINEJ (okolo roku 1950)**

Na **Luciu** chodia chlapci polazíc. Pritom hovoria: „Vinšujem vám svatej Lucki, aby sa vám ňebili hrnce, miskil“. Hovorilo sa, že „ak prindú polazíc dziefčence alebo ženi, prindze s ňimi neščascie, celí rok budú sa hrnce a miski bic“. K večeru nastala najzaujímavejšia časť dňa: „Chlapci sa preoblečú na Luciu, maľujú čemidlom, uhlom ňejakím za domi Lucku, a s kerím dziefčencom sa stretnú to namadzia (= medom potruť tvár a vlasy). Dziefča si vybere na Luciu pekné jabúčko a každý dzeň z ňeho odhrizne kúsek až do Ščedrého dňa. Ohrizek po polnočnej omši hodzí medzi chlapcvoch, kerému padŕne na hlavu, ten budze jej muž.“

Na „**Ščedrí dzeň**“ sa dávali pri večeri pod obrus „cesnek, náociestko, patružlen, cverní, jačmeň, aby šetkého bolo v budúcem roku hojnosc. Pod poscel metlu, aby dobre mietla. Pod stól sekački, aby ňezraŕe-

li, gdo s ňima budze narábac.“ Zvyšky jedla sa dávali statku a „dziefčence (dokonca) aj kuri madzia, aby dobre ňiesli“. Vyvrcholením dňa bola sviatočná večera. „Skorej, ako si posadajú na Ščedrí večer ke stolu, vstúpi ocec do izbi. Pod pazuchu má chlieb, v ruke svacenu vodu a cis (= vetvička tisu). Povie: Vinšujem vám sščastlivé sviatki, aby vám dal Pán Boh zdravia, ščascia, hojného boského požehnaŕia. Pochválen Pán Ježiš Kristus“. Po večeri niektorí navštevovali svojich blízkych a spievali pod oknami vianočné piesne. „Tí, ktorí vydržali nikdy nevynechali pólnočnú.“

Na **Božie narodenie** „neposcielajú, ňezametajú, aby izba vizerala trochu ako maštaf. No a na **Ščefana** odrobinkí z Vianoc zeberú a odložia. Na jar ich zasejú do zahrátki. Narosce z ňich marunka a rumánek.“

Na **Starý rok** sa nespávalo, ľudia očakávali príchod Nového roku, veselili sa, tancovali a objímali, až po jeho príchode išli spať.

V deň **Troch kráľov** chodili chlapci prezlečení po domoch vinšovať s piesňou „Mi tri králi prišli zme k vám“...

**VÍTANIE ROKA 1925
V RODINE ŠTEFANA SCHMIGUTZA**

Miloslav Smatana
Zdroj: Spravodaj mestského múzea Rajec 1/1995, s. 8-9 (krátené)
2x foto: depozit Mestského múzea Rajec

NEZABUDNUTEĽNÝ ADVENTNÝ KONCERT MARTINA BABJAKA

Druhá adventná neďeľa v Rajci bola nezabudnuteľná. Mestské kultúrne stredisko Rajec zorganizovalo v rajeckom farskom Kostole sv. Ladislava koncert obľúbeného barytonistu Martina Babjaka s klavírnym sprievodom profesora Daniela Buranovského.

Koncert charismatického speváka s krásnym hlasom, úžasného zabávača a ešte lepšieho speváka prilákal niekoľko stoviek divákov. Nesmieme opomenúť ani virtuózný klavírný výkon Daniela Buranovského, ktorým sprevádzal všetky skladby. V zaplnenom kostole na nás čakal úžasný umelecký zážitok. Na koncerte odzneli známe árie a piesne v rôz-

nych jazykoch. Samozrejme, nezabudli ani na vianočné koledy. Počas celého večera zabávali obaja účinkujúci divákov svojimi historkami a príhodami. V jednej z piesní sa dokonca Martin Babjak predviedol aj ako šikovný hráč na fujare. Na záver koncertu, na prianie Martina Babjaka, rajecký kaplán Mgr. Rastislav Najdek, požehnal prítomným divákom. A na úplný záver sme si spoločne zaspievali najznámejšiu vianočnú pieseň Tichá noc, svätá noc. Koncert bol doplnený veľkolepou svetelnou šou, za ktorú ďakujeme Mirovi Matejkovi, Petrovi Jakubíkovi a Petrovi Peknému. Poďakovať by sme sa chceli aj správcovi rajeckej farnosti Mgr. Petrovi Hluzákovi za možnosť uskutočniť tento koncert v rajeckom kostole. V neposlednom rade poďakovanie patrí aj firme ANAJ Slovakia, s. r. o., Rajec za sponzorský dar.

Z. Ščasná, MsKS Rajec
2x foto: S. Kalma

*Čitateľom mesačníka RAJČAN
veselí viamore vojae Martin Babjak
operný spevák.*

ODOLAŤ NÁSTRAHÁM ZÁVISLOSTI!

Mestské kultúrne stredisko Rajec pripravilo v stredu 9. novembra pre žiakov druhého stupňa základných škôl výchovný koncert **Hommage A. Winehouse** s protidrogovou tematikou, plné kvalitnej hudby a piesní od speváčky Amy Winehouse v podaní Zuzany Juhásovej-Burianovej a Jeleny Horváthovej-Tichavskej. Skladby aranžoval Peter Vaňouček a celý projekt vznikol na jeho podnet. Sálou znela jazzová hudba, spev i tanec a po dávke kvalitnej hudby si deti vypočuli úseky zo života Amy Winehouse, anglickej jazzovej, soulovej speváčky, ktorá zomrela 23. júla 2011 vo veku 27 rokov na predávkovanie drogami.

Alkohol, drogy, či iné závislosti, ktoré prinášajú chvíľkové potešenie, postupne ukrajújú zo života človeka, ktorý im podľahne. Účinkujúci dokázali, že tešiť sa, mať dobrú náladu, prejať svoju radosť, to všetko sa dá aj bez alkoholu, či iných omamných látok. Čo by bolo keby...? Táto otázka rezonovala po odznení poslednej skladby. Kto vie, kde by Amy bola dnes nebyť závislosti? „Odolajte nástrahám akejkoľvek závislosti a prežite svoj život naplno“, to sa snažili všetci účinkujúci povedať svojim vystúpením. Držme palce, aby sa to podarilo!

E. Pekná, MsKS Rajec
1x foto: E. Pekná

V RAJCI SA OPĀŤ IMPROVIZOVALO

Mestské kultúrne stredisko Rajec v spolupráci s Krajským kultúrnym strediskom Žilina 11. novembra pozvalo deti na ďalšie kolo **Detskej improliga**. Veľká zasadačka mestského úradu sa od 14.30 hod. naplnila deťmi i mládežou, ktoré si prišli zmerať sily v improvizácii, fantázii, kreatívnom myslení a v neposlednom rade i v odvahe vystúpiť pred publikom.

Deti z Rajca, Rajeckej Lesnej, Bytčice, Malej Čiernej, Kanskej mali neľahkú úlohu, za tri minúty vymyslieť a predviesť scénu, ktorá by mala všetko, čo od nej diváci očakávajú – dynamiku, dej, ukončenie. Nie vždy sa to podarilo, ale aj tak porota v zložení Viktória Svetkovská, Adam Koštek, Ján Rybár, Lenka Španíková a Kristína Paulinyová ocenila ich snahu a nápaditosť.

Najviac bodov z ôsmich skupín v prvej kategórii získala skupina Lesňanka z Rajeckej Lesnej, na druhom mieste skončila skupina Oheň z Čili divadla pri MsKS Rajec a na treťom mieste skupina 8.A z Rajeckej Lesnej. V druhej kategórii súťažila iba skupina Set so súťažiacimi z Kanskej a Malej Čiernej. Najlepšie herecké výkony podali v prvej kategórii Martin Novosad a Adela Zacková, obaja z Rajeckej Lesnej. V druhej kategórii boli ocenení Ema Slyšková z Malej Čiernej a Samuel Jakubík z Kanskej.

Rajecká detská improliga je pre účinkujúcich malým odrazovým mostíkom pre účasť na Improlige v Žiline. Na záver už len želanie, aby na jarnú improligu prišlo ešte viac detí, ktoré sa neboja predstaviť svoju fantáziu.

E. Pekná, MsKS Rajec
2x foto: S. Kalma

NOVEMBER V GYMNAZIU NA JAVOROVEJ

IMATRIKULÁCIE

27. októbra sme našich prvákov prijali do cechu gymnaziálneho. Imatrikulácie sa niesli v ľudovom duchu. Celé to odštartovali ľudové piesne a neskôr sme si aj zakrepčili. Bol to utešený pohľad vidieť toľko mladých ľudí nastúpených v krojoch, za ktoré vďačíme Mestskému kultúrnemu stredisku Rajec. Pre prvákov to nebolo najľahšie, no veríme tomu, že si imatrikulácie užili a budú na ne v dobrom ešte dlho spomínať. Chlapci nám zatancovali klobúkový tanec, pokúšali sa lakovať dievčatám nechty a nakoniec si vyskúšali zapletanie vrkočov. Dievčatá zas spievali a dokazovali svoju obratnosť napríklad v kuchyni. Sme radi, že tento rok mohla naša trieda organizovať imatrikulácie. Máme krásne zážitky, ktoré si budeme pamätať a smiať sa na nich ešte dlhý čas.

Simona Vysoká, študentka 3. ročníka

Foto: archív gymnázia

ŠKOLENIE

Prvý novembrový víkend som mala vďaka nášmu gymnáziu možnosť zúčastniť sa na jednom z mnohých projektov ŠUS-ky. Určite si mnohí kladú otázku čo to je? ŠUS je Študentská únia Slovenska. Na týchto projektoch majú študenti príležitosť naučiť sa niečo nové, tentokrát organizovali projekt s názvom *Predajme sa*. Hneď v prvý večer sa konalo mimoriadne valné zhromaždenie, na ktorom sme si volili koordinátora pre stredné Slovensko. Taktiež sme mali rôzne workshopy, na ktorých sme sa učili, ako správne fotografovať, ako upravovať fotografie, skúšali sme si písať články a dozvedeli sme sa aj niečo o filme a televízii. Veľmi sa mi páčila prednáška s moderátormi z rádia Expres. Dozvedeli sme sa, čo všetko sa skrýva za vysielaním, koľko priprav je potrebné pred ním spraviť a koľko času to zaberie. Celé školenie, samozrejme, nebolo len o práci. Vo voľnom čase sme hrali rôzne hry, a keď už sme boli s energiou na dne, tak sme celú noc strávili na halloweenskej párty. Spoznala som tam mnohých skvelých ľudí a ak sa mi v budúcnosti naskytne šanca ísť na takýto workshop, určite neodmietnem.

Simona Vysoká, študentka 3. ročníka

BEH 17. NOVEMBRA

3. novembra sa naši bežci zúčastnili tradičného podujatia s názvom Beh 17. novembra, ktorý je jedným z najstarších bežeckých podujatí v Žilinskom kraji. Jeho jubilejný 50. ročník pripadol na prvý novembrový štvrtok. Organizátormi podujatia boli už tradične Ústav telesnej výchovy Žilinskej univerzity, vysokoškolská telovýchovná organizácia Academic Žilinská univerzita, Slovenská asociácia univerzitného športu a Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR. Napriek nepriaznivému jesennému počasiu sa na štart postavilo spolu úctyhodných 272 pretekárov v 11 kategóriách. Naši bežci sa určite nestratili, pretože Damián Cesnek (I.A) vo svojej kategórii zvíťazil, Tomáš Valenta (IV.A) sa umiestnil na 4. mieste a Viktória Vysoká (II.A) na 7. mieste.

Srdečne blahoželáme a ďakujeme za výbornú reprezentáciu školy.

Mgr. Tomáš Stránský

LITERÁRNA EXKURZIA

4. novembra sme sa zúčastnili literárnej exkurzie. Navštívili sme Maticu slovenskú, v ktorej sme si prezreli stálu expozíciu dejín slovenskej literatúry. Sprevádzala nás lektorka, ktorá nám jedinečným spôsobom predstavila vývoj slovenskej literatúry od staroslovienskeho obdobia až po súčasnú modernú literatúru. Exkurziu sme zakončili prehliadkou Národného cintorína.

Mgr. Dana Balgová

Katolícka spojená škola v Rajci
Vás pozýva na
ADVENTNÉ DIELNE a TRHY
17. decembra 2016
v budove KSŠ (oproti kostolu)
9:00 – 12:00 a 14:00 – 18:00 hod. – predaj výrobkov žiakov, učiteľov a rodičov (na podporu školy)
14:00 – 18:00 hod. – ukážky tradičných remesiel (s možnosťou vyskúšať si tvorbu)
18:00 hod. – modlitba pri adventnom venci
Pripravená je kaviareň (káva, punč, koláčiky, ...), možnosť stretnúť sa, posediť si a porozprávať sa...
Tešíme sa na stretnutie

ANGLICKÉ PREDSTAVENIE OLIVER TWIST

Jedno chladné sychravé ráno sme sa vybrali my, žiaci deviateho ročníka a septimáni Katolíckej spojenej školy v Rajci, na divadelné predstavenie v anglickom jazyku *Oliver Twist* do Domu odborov v Žiline. Najprv sme mali zmiešané pocity a obavy, či porozumieme. Toto klasické dielo od anglického spisovateľa Charlesa Dickensa mali hrať herci z britskej divadelnej spoločnosti TNT Theatre Britain pod režisérskou taktovkou Paula Stebbingsa. Naše obavy sa rýchlo rozplynuli, pretože okrem známeho deja aj angličtina hercov bola veľmi zrozumiteľná. Príbeh chudobnej siroty vo viktoriánskom Londýne zaujal svojím predvedením žiakov všetkých škôl, ktorí boli prítomní na predstavení. Smutný a poučný príbeh plný odkazov pre dnešného človeka bol poprepletaný i štipkou divadelného humoru.

Myslím, že predstavenie zaujalo nielen nás, ale aj naše pani učiteľky a dúfame, že bude v budúcnosti podobná príležitosť a my budeme môcť otestovať svoje znalosti angličtiny v praxi.

Žiaci KSŠ Rajec

CESTA DO TICHIA

V dvadsiatom piatom októbrom dni sme absolvovali cestu za tichom. Štyridsaťjeden žiakov našej školy a štyria pedagógovia navštívili Benediktínsky kláštor v Sampore.

Foto: archív KSŠ

V horskom prostredí sme so zatajeným dychom vnímali krásu Božieho diela. Privítal nás otec Josef. V kláštornej kostole zaujímavou zhrnul históriu od apoštolskej doby, cez prvé kresťanské spoločenstvá až po súčasnosť.

Kto chcel počúvať – mohol pochopiť ako moc dokáže s ľudmi manipulovať. Cez tichú modlitbu na poľudnie sme s komunitou mníchov mohli zakúsiť ticho plné Boha v kláštornej kostole. V dome hostí sme spoločne ochutnali špeciality benediktínskej kuchyne. Odtiaľ sme si pozreli areál hospodárskeho dvora. Pre nepriaznivé počasia sme sa v tejto časti nemohli poprechádzať. V dome chleba sme si vybrali upomienkové predmety pre našich drahých. Duchovný odkaz sv. Benedikta a jeho nasledovníkov „*Modli sa a pracuj!*“ zaznieval v našich srdciach aj na spiatocnej ceste. Po krátkej zastávke vo Zvolene sme šťastne prišli domov.

Vďaka, bratia benediktíni, za požehnaný čas vo Vašom pohostinnom dome. Vďaka, že sa pred obdobím „*Dušičiek*“ stretávame aj v Rajci...

Mgr. Anna Veselá, uč. KSŠ Rajec

OSLÁVILI SME DEŇ MATERSKÝCH ŠKÔL NA SLOVENSKU

V dejinách predškolskej pedagogiky na Slovensku sa stal dátum 4. november 1829 významným medzníkom. V tento deň vznikla a bola založená v Banskej Bystrici prvá detská opatrovňa na území Slovenska, v tento deň oslavujú materské školy svoj sviatok.

Aj my sme sa už druhýkrát rozhodli osláviť Deň materských škôl na Slovensku. Deň sa od rána niesol v duchu osláv, pretože predpoludním nás čakalo príjemné hudobné predstavenie **Spadla z jahody** v Kultúrnom dome v Rajci. Okrem našej materskej školy sa prestavenia zúčastnili aj deti z MŠ na Mudrochovej ulici, z Ďurčinej a z Veľkej Čiernej.

Popoludní sme uskutočnili **lampiónový sprievod** cez naše mesto. K tejto oslave sme sa rozhodli prizvať aj Materskú školu na Mudrochovej. Čakali sme, či nám to vôbec „aprílové“ počasie umožní. Našťastie sa k večeru umúdrilo, a tak sme mohli našu akciu zrealizovať. Stalo sa tak 3. novembra. Stretli sme sa o 17. hodine na námestí pri radnici a veruže needen z účastníkov tohto lampiónového sprievodu bol prekva-pený, koľko rodičov so svojimi ratolesťami prišlo. Po krátkom privítaní všetkých prítomných pani riaditeľkou Janou Demeterovou, sme sa mohli vydať po vopred dohodnutej trase. Svetielkujúci had vytvorený zo všetkých nás sa presúval po rajeckých uliciach. Celou cestou nás sprevádzal mestský policajt p. Pekara, ktorý dozeral na našu bezpečnosť.

Vrava a smiech tešiacich sa detí vylákala nejedného zvedavého Rajčana do okna. Po úspešne zdolanej trase nás na námestí čakalo sladké občerstvenie v podobe chutného perníka a teplého čaju. Po občerstvení sme sa všetci dobre vyvetraní vrátili do našich teplých domovov. Tak dovidenia na námestí pred vianočnými sviatkami. Tešíme sa na vás!

Edita Pekariková, MŠ Obrancov mieru, Rajec
1x foto: S. Kalma

VIANOCE V ZBORE SV. LADISLAVA

Vianoce v Zbore sv. Ladislava začínajú vtedy, keď ešte nechryovať o mraze a snehu, ba dokonca ani v obchodoch ešte niet vianočnej výzdoby. S prípravou repertoáru, výberom piesní a úpravami partitúr štartujeme už v auguste a so samotným nácvikom najneskôr začiatkom októbra. To preto, aby sme vám, našim priaznivcom, na koncerte 26. decembra predstavili opäť niečo nové, alebo staré v novom šate. A že sa nám to darí, o tom svedčí každoročne rastúca divácka návšteva i to, že náš koncert sa v mnohých rodinách stal súčasťou slávenia Vianoc.

Tento rok nebude výnimkou, a predsa bude iný. V sprievode organa, trúbky a sláčikového kvarteta zloženého zo žiakov a absolventov ZUŠ Rajec, žilinského konzervatória a VŠMU vám predstavíme vianočnú omšu na oslavu narodenia *Missae pro festis natalitius slovenského barokového skladateľa pátra Georgia Zruneka*. Prelínajú sa v nej prvky latinskej bohoslužby s prvkami slovenských ľudových piesní a ľudovými nástrojmi ako fuja-ra, pastierske píšťaly či gajdy. Takže, ako sme sľúbili v minulom čísle: uvidíte, čo ste – aspoň v spojení s nami – ešte nepočuli.

Pozývame vás teda stráviť niekoľko vianočných chvíľ s krásnou hudbou v peknom prostredí farského **Kostola sv. Ladislava** v Rajci na sviatok sv. Štefana **26. decembra 2016 o 16.30 hod.**

Martina Rybárová, Zbor sv. Ladislava Rajec
1x foto: Michal Pekara

1. DECEMBER – SVETOVÝ DEŇ BOJA PROTI AIDS

Od roku 1988 je prvý decembrový deň zasvätený boju proti AIDS. Táto zákerná choroba stála život už niekoľko miliónov ľudí a ich počet sa neustále zväčšuje. AIDS, z anglického *Acquired Immunity Deficiency Syndrome* – syndróm získanej imunitnej nedostatočnosti, je štvrtým štádiom infekcie vírusom HIV. Tento vírus napadá imunitný systém človeka a znižuje tak jeho schopnosť brániť sa ochoreniam. Útočí na určitú skupinu bielych krviniek, ktoré označujeme T-lymfocyty, v nich sa množí a neskôr ich zabíja. Z toho dôvodu ich počet v tele človeka klesá a keďže hrajú dôležitú rolu v obranyschopnosti, ich nedostatok vedie k zlyhávaniu imunity. Takýto človek potom ľahšie podľahne iných chorobám.

Prvé príznaky sú veľmi podobné chrípkovým ochoreniam a začínajú sa objavovať 2 až 3 týždne po nakazení. Nakazený človek však potom dlhú dobu nemusí mať žiadne zdravotné komplikácie. Toto obdobie sa preto nazýva bezpríznakové nosičstvo HIV a jeho nebezpečenstvo je najmä v tom, že napriek tomu, že sa u nakazenej osoby na pohľad neprejavujú žiadne problémy, stáva sa prenášačom tohto zákerného vírusu a môže ho šíriť ďalej. U väčšiny nakazených dôjde k rozvoju ďalších príznakov 10 až 11 rokov po nakazení, avšak toto všetko závisí od mnohých faktorov – životný štýl, pôvodná úroveň obranyschopnosti a iné. Nakoľko chrípkové príznaky sú veľmi bežné, jediný spôsob ako zistiť, či človek je alebo nie je nakazený, je testovanie.

Po bezpríznakovom období nastáva tretie štádium infekcie, ktoré sa prejavuje opakujúcimi infekciami, zväčšením uzlín, stratou hmotnosti, únavou, ale aj inými individuálnymi symptómami. Po ňom nasleduje posledné, štvrté, štádium, ktoré označujeme ako AIDS. Je to najhoršie a najťažšie štádium, kedy zlyháva

oslabený imunitný systém, dochádza k vysokým horúčkam, výraznej strate hmotnosti, k poškodeniu nervovej sústavy, až v koneč-

nom dôsledku môže nakazený človek zmrieť, pre zničený imunitný systém, na základe choroby, s ktorými sa zdraví ľudia hra-vu vysporiadajú.

Nakoľko sa HIV prenáša najmä pohlavným stykom a krvnou cestou, najohrozenejšou skupinou sú ľudia oddávajúci sa nechránenému sexu a narkomani. Najistejšou ochranou je preto sex s osobou, ktorej zdravotný stav je nám známy. V opačnom prípade treba dodržiavať zásady bezpečného sexu, ktorého hlavnou súčasťou je použitie prezervatívu. U drogového závislých je prevenciou používanie vlastných ihliel, striekačiek a roztokov drogy.

Aj keď je tomuto ochoreniu veľmi jednoduché zabrániť, mnoho ľudí neprikladá prevencii veľký význam. Preto je nevyhnutné už od mladého veku upozorňovať na jeho nebezpečenstvo a zabrániť tak jeho šíreniu, pretože aj keď žijeme v dobe, kde medicína zažíva neuveriteľný rozvoj, stále sa nenašiel liek, ktorý dokáže túto infekciu vyliečiť.

Mgr. Marek Krška
1x foto: internet

KAJÚCA TRYZNA V RAJCI

George Santayana, španielsky spisovateľ a držiteľ Nobelovej ceny za literatúru raz povedal, že tí, čo sa nepamätajú na minulosť, sú odsúdení na to, aby ju znova prežili. Prežiť opäť obdobie pokoja, to by stálo za to, ale tie boľavé, ťažké momenty...!? To sotva. Naše mesto Rajec má za sebou svoju dlhú históriu – osobnú, politickú, náboženskú, pričom nie všetky miestne zvyky, rozhodnutia či skutky boli dobré a prajné. Argumenty, že to negatívne z našej strany bolo v určitom období „normálne“ a „robili tak všetci“, neobstoja.

V kronike mesta Rajec sa napr. píše: „Kostol viackrát menil veriacich. V roku 1580 J. Thurzo odovzdal kostol evanjelikom, lebo rodina Thurzovcov a Kostkovov boli evanjelici. Evanjelici užívali kostol vyše 90 rokov, do roku 1671. Vtedy katolíci vyhnali evanjelického kňaza. Za Thökölyovského povstania v roku 1683 bol kostol znovu evanjelický, ale o rok opäť dosadili katolíckeho farára. Za Rákocziovského povstania v roku 1705 kostol znovu získali evanjelici, ale len na tri roky, do roku 1709. Od tej doby je katolícky.“ Táto výmena kňazov sa, žiaľ, nezaobišla bez ničenia, násilností, urážok, pričom katolíci sa dopustili väčšieho množstva krívd voči evanjelikom než naopak.

Rovnako ako u všetkých židov v Európe, aj tých rajeckých zasiahla v období 2. svetovej vojny vlna prenasledovania. V roku 1942 žilo v našom meste 54 židov. Dnes už málokto vie, kde stáli ich domy a obchody. Napríklad: v dnešnom hostinci Kordovánky mal obchod Šimon Telek, vedľa Teleka mal jatká Samuel Mahrer. O dom ďalej mal obchod Šimon Wahlberg. Známym rajeckým židom bol advokát Ľudovít Lipscher, ktorý býval naposledy v terajšej budove penziónu Dubová. Na námestí v budove mestského úradu, tam, kde je polícia, mal pohostinstvo p. Blitz, vedľa neho mal obchod David Löwy a hneď pri ňom bola krčma žida Lazara. Treba spomenúť i pekára Mórica Kohna a jeho syna Viliama.

V roku 1942 boli miestni židia prepravení v nákladných vozňoch do žilinského sústreďovacieho tábora na Záriečí. Do transportov si mohli vziať len 50 kg na osobu. Zo Žiliny boli

v neľudských podmienkach nákladných vagónov postupne vyvázaní do koncentračných táborov. Po skončení vojny sa vrátili len Dr. Klein, Mahrerovci, syn Ľudovíta Lipschera a bratia Telekovci. Mahrerovci si tu založili rodinu, neskôr sa odsťahovali do Žiliny a potom do Izraela. Natrvalo sa v Rajci usadil len Dr. Klein.

Z dôvodu spomínaných historických udalostí zorganizovali v dňoch 31. októbra, 1. a 6. novembra kresťanské cirkvi v Rajci – rímskokatolícka cirkev a evanjelická cirkev augsburského vyznania – odprosujúcu pobožnosť, t. j. kajúcu tryznu. Pobožnosť bola rozdelená na tri stretnutia, počas ktorých zazneli z úst predstaviteľov oboch cirkví slová pokánia a vzájomného požehnania. Prvé stretnutie sa odohralo v evanjelickej modlitebni, kde katolíci vyjadrili evanjelikom ľútosť za všetky krivdy, ktorými sa voči nim previnili. V sprievode, ktorý viedli evanjelický a katolícky farár, početný zástup veriacich následne zašiel na evanjelický

cintorín pomodliť sa aj za zosnulých. Pobožnosť bola ukončená v príjemnej atmosfére a družnej debata na evanjelickej fare, kde evanjelickí veriaci pripravili pre zúčastnených štedré pohostenie. Nasledujúci deň sa rovnaký scenár zopakoval v katolíckom kostole, na cintoríne a v pastoračnom centre, pričom pokánie vyjadrili evanjelici voči katolíkom. Na záverečnom stretnutí v kultúrnom dome dňa 6. novembra viedli odprosujúcu pobožnosť spoločne katolíci s evanjelikmi a predstaviteľmi mesta Rajec, počas ktorého vyjadrili spoločné pokánie pred predstaviteľmi židovskej

komunity za zločiny, ktoré boli spáchané na židovských spoluobčanoch počas druhej svetovej vojny. Prítomní obyvatelia Rajca chceli okrem pokánia týmto stretnutím aj oficiálne deklarovať, že sú rozhodnutí nedopustiť, aby sa história opakovala, a že budú odhodlané stáť proti každej forme antisemitizmu, xenofóbie a rasizmu.

Stretnutia boli plné silných a emotívnych momentov. Pre mňa osobne bol jedným z nich okamih, keď ma jedna vyše 80-ročná pani z Rajca na otázku, či pôjde do evanjelickej modlitebne na kajúcu pobožnosť, chytila za ruku a povedala: „Musím tam ísť, ešte nikdy som tam nebola, a toľké roky po tom túžim.“ Veľmi emotívny bol tiež pohľad na kňazov oboch cirkví, ako svorne stoja v jednote v modlitbe v evanjelickej modlitebni a vo farskom kostole, či čítanie mien židovských obyvateľov, ktorí žili v Rajci do vojny.

Naša generácia nemôže ovplyvniť to, čo sa stalo v minulosti. Faktom je aj to, že súčasní obyvatelia Rajca nenesú osobný podiel viny na spomínaných krívdach. Faktom je však aj to, že my, súčasní katolíci, evanjelici, Slováci ako takí, sme súčasťou našich národných a cirkevných dejín – je to aj naša história. Sme jej spolutvorcami a raz budú budúce generácie hodnotiť naše životy. Či sme veriaci a riadime sa prikázaniami, alebo sme neveriaci a riadime sa princípmi humanizmu, stále sa môžeme a máme voči iným správať s rešpektom a uznávať ich osobnú dôstojnosť. Nejde mi o moralizovanie, ale o vyjadrenie našej zodpovednosti za to, či prinášame do tohto mesta kultúru a atmosféru založenú na tolerancii, slušnosti a vzájomnej úcte.

Elena Uhláriková
2x foto: S. Kalma

Foto: P. Rýpal

DEŇ ČERVENÝCH MAKOV

Uplynulo veľa rokov od prvej, ako aj rovnako hroznej druhej svetovej vojny. Hrôzu, utrpenie a nezmyselnosť vojny poznáme len z rozprávania našich starých a mladších rodičov. Na Slovensku sa nachádza veľa pamätníkov, na ktorých sú vyryté mená padlých vojakov. Niektorí ani nemajú svoj hrob a sú pochovaní v masových hroboch za frontovou líniou. Aj na týchto hroboch rástli červené maky, ktoré sa stali symbolom utrpenia a spomienok na hrôzu vojny.

11. novembra vo Francúzsku presne o 11. hodine a 11. minúte zaznela posledná salva pri podpise prímeria, ktorým sa ukončila 1. svetová vojna. Tento dátum spolu so symbolom červeného

maku sa stali podnetom na vyhlásenie 11. novembra za Deň spomienky na obeť vojny.

Členovia Jednoty dôchodcov Rajec sa spoločne s členmi Zväzu protifašistických bojovníkov Rajec zišli pri pamätníku padlých vojakov, aby sme si kytičkou červených kvetov uctili pamiatku tých, ktorí položili svoje životy vo vojnách. Vojny sú nezmyselné a kruté a práve na to, by sme mali myslieť nielen 11. novembra, ale mali by sme sa snažiť žiť tak, aby sme si mier vážili a uchovali si ho navždy. Vieme, že len „V mierí kvitne ľudské šťastie“

Rozália Mikolková,
predsedníčka JDS Rajec

ŠACHOVÝ KRÁĽ RAJCA

V sobotu 26. novembra sa v sále Kultúrneho domu v Rajci uskutočnil 11. ročník turnaja Šachový kráľ mesta Rajec. Podujatie pripravil Šachový klub Rajec v spolupráci s Mestským kultúrnym strediskom Rajec. Zúčastnilo sa na ňom spolu 115 hráčov.

V A – turnaji bojovalo 93 detí vo veku od 5 do 13 rokov. Okrem domácich si prišli zmerať sily hráči z Banskej Bystrice, Čadce, Dubnice, Považskej Bystrice, Prievidze, Púcho-

kráľa pre najlepšieho z nich získal siedmak Janko Kospér. Druhé miesto medzi Rajčanmi obsadila jeho sestra Sára pred prváčkou Timeou Haasovou. Timea si v konkurencii siedmich dievčat v kategórii do 8 rokov vybojovala druhé miesto.

B – turnaja sa mohli zúčastniť deti a dospelí s vyššou výkonnosťou. Víťazom sa stal favorit Richard Štaffen z Mladosti Žilina. Medzi 22 hráčmi v tomto turnaji bolo 6 hráčov domáceho klubu a dvaja neregistrovaní Rajčania. Po siedmych kolách sa ocitol na celkovom štvrtom mieste prekvapivo 10-ročný Filip Balvan. Získal tým tradičnú cenu pre najlepšieho Rajčana – dreveného kráľa.

TIMEA HAASOVÁ: 2. miesto
v kategórii dievčatá do 8 rokov

PRVÍ ŠTYRIA V B-TURNAJI

NAJLEPŠÍ RAJČANIA:
SÁRA KOSPEROVÁ (vľavo) A JÁN KOSPER

K úspechu podujatia nepochybne prispieva priateľská atmosféra, príkladná spolupráca všetkých členov klubu na organizácii podujatia a tiež odmena v podobe drevenej šachovej figúrky pre všetky zúčastnené deti.

Ján Uhlárik
3x foto: Karol Uhlárik

va, Topoľčian... Celkovým víťazom tohto turnaja sa stal **Simon Hreus** z Mladosti Žilina. O úspech sa snažil rekordný počet osemnástich Rajčanov. Veľkého dreveného

BEŽECKÉ ZVESTI MARATÓN KLUBU

November býva skromnejší na športové podujatia, kto by si však myslel, že bežecký svet úplne spí, mylí sa. Práve zimné mesiace sú totiž veľmi dôležité z hľadiska prípravy na prichádzajúcu sezónu, a tak mnohí z nás už naplno „zarežávajú“, aby dopomohli k uskutočneniu cieľov, ktoré si vytýčili pre rok 2017. Chladné počasie tak dovoľuje nazbierať hlavné objemy kilometrov, ktoré si naše telo svedomito zapamätá a túto vedomosť využije na každých pretekoch, na ktorých sa bežec zúčastní.

Rajčania tento mesiac cestovali za podujatím **Krasňanská desiatka**. 8 z nás sa vybralo do mesta na Kysuciach na už 33. ročník tohto podujatia, aby si premeralo svoje schopnosti na členitom 10 km profile. Ako „bonus“ nás čakala mínusová teplota a silný vietor, no už takmer predvianočnú idylku vytváral ľahúčko padajúci sneh, ktorý paradoxne zahrial na srdci. Najlepšie sa darilo **Brantovi Michalovi** a **Jojovi Rybárovi**, ktorí dobehli do cieľa v prvej dvadsiatke v rámci svojej kategórie.

Janko Píala sa zúčastnil nultého ročníka podujatia **Beh panorámou Novohradu**. Preteky na južnom Slovensku s dĺžkou 10 km a prevýšením 200 m zvládol najlepšie, ako sa dalo – jeho čas 41:04 bol totiž najrýchlejší zo všetkých, a tak sa právom tešil z víťazstva.

Ešte jedna skvelá správa – **Jančí Zmrhala** sa počas jedného z novembrových víkendov zúčastnil slávnostného odovzdávania cien Slovenskej triatlonovej únie. Jančí počas sezóny 2016 odvádzal kvalitné výkony na kros triatlonoch po Slovensku, a tak si prevzal ocenenie za druhé miesto v absolútnom poradí v rámci **Majstrovstiev Slovenska v kros triatlone**. Totožných majstrovstiev sa zúčastnil aj celý Maratón klub Rajec. Naše výsledky rovnako generovali body do absolútného poradia a ich množstvo nám napokon zabezpečilo zisk druhého miesta na Majstrovstvách Slovenska v kros triatlone.

A teraz trochu toho, čo nás čaká. Radi by sme vás pozvali na **Maratónsky ples**, ktorého ďalší ročník sa bude konať **14. januára 2017**

v Kultúrnom dome v Rajci. Ako už krásnym zvykom býva, aj tento rok bude tematický – každý účastník bude svoj kostým ladiť v štýle nejakej **profesie**. Kto má teda chuť na chvíľku zmeniť povolanie a možno stať sa tým, kým túži byť celý život a pritom sa zabaviť až do rána pri dobrej hudbe, jedle, programe, tombole a skvelej partii, nech sa určite ozve tatovi Palovi, teda riaditeľovi klubu, Pavlovi Uhlárikovi, ktorý na tento večer predáva vstupenky. Tel. č.: +421 903 175 665, e-mail: pavol.uhlarik@gmail.com. Cena tohto skvelého večera je 18 €.

No a kým sa stretne spolu na ples, v mene celého Maratón klubu Rajec mi dovoľte želať vám nádherné Vianoce v kruhu tých, ktorých máte radi. Nech sú plné malých zázrakov, úsmevu, pokoja, radosti a odychu od každodenných starostí.

-jr-
1x foto: MK

RAJČANIA V STOLNOM TENISE NA POSLEDNÝCH PRIEČKACH

Zápasy siedmeho kola 5. ligy v stolnom tenise sa odohrali 17. novembra. **STK Rajec B** remizoval s Trnovým **9:9**. Priebeh zápasu bol veľmi napätý, pretože po dvoch hodinách naše družstvo prehrávalo 8:2 a po ďalšej hodine zápasu sme zápas zvrátili na našu stranu a už sme vyhrávali 9:8. O naše víťazstvo hral Ivan Dávidík s Petrom Tavačom (Trnové B), v ktorom podľahol 3:2, a tak sa zrodila remíza.

Výsledky 5. ligy OSST Žilina, muži: Stránske D – Žilina Energodata E 9:9, Trnové B – STK Rajec B 9:9, Žilina Energodata D – Radofa B 4:14, Strečno A – Stará Bystrica A 11:7, Čadca E – Krásno A 8:10, Višňové B – Rosina A 9:9.

MARIÁN MACÁK (vľavo) – STK RAJEC B, V TRNOVOM

Po siedmom kole STK Rajec B je zatiaľ na poslednom, dvanástom, mieste.

18. novembra sa rozbehlo aj 9. kolo 4. ligy,

v ktorom **STK Rajec A** podľahlo Trnovému A **5:13**. Domáci hráči skonštatovali, že výsledok vyzerá jednoznačný, ale rodil sa 3,5 hodiny pričom hráči z Rajca mali hernú smolu, veď zo štyroch zápasov na 3:2 (sety) získali len jeden víťazný.

Výsledky 4. ligy KSST Žilina, Západ, muži: Bytča B – Stránske C 7:11, Kysucký Lieskovec A – Vrútky B 9:9, Medokýš Martin B – Čadca D 14:4, Višňové A – MSTK Martin B 10:8, Kláštor pod Znievom A – Kysucké Nové Mesto A 16:2, Trnové A – STK Rajec A 13:5.

STK Rajec A po deviatom kole obsadilo priebežné predposledné miesto.

Do konca jesennej časti sezóny 2016/17 nám zostávajú štyri kolá, v ktorých máme ešte šancu zvrátiť dočasné tabuľkové umiestnenia oboch družstiev.

*Jozef Kavec, STK Rajec
1x foto: archív STK*

PORUBSKOU DOLINOU S RENETKOU A JONATÁNKOU

Rajecká dolina má priaznivé podmienky pre pestovanie rozmanitých druhov ovocia. V OZ Tilia sa preto snažíme nadviazať na tradíciu dávnych miestnych ovocinárov (jedným z nich bol aj kňaz a ovocinár Romuald Zaymus, rajecký rodák). Každoročné výsadby mladých stromov, ako aj ovocinárske kurzy a aktivity, pomáhajú vrátiť ovocné stromy do krajiny a šíriť osvetu.

V sobotu 19. novembra nadšenci, dobrovoľníci, záhradkári i miestni športovci spojili sily a vysadili mladú ovocnú aleju z jabloní a hrušiek popri ceste vedúcej z Rajca do Porubskej doliny.

Výsadba mala zároveň vzdelávací charakter – účastníci sa naučili základné informácie o tradičnom, prírode blízkom ovocinárstve. Stretlo sa tu 30 dobrovoľníkov všetkých vekových skupín. Po oboch stranách cesty spolu zasadili takmer 60 ovocných výpestkov.

Vysadené stromy sú zaštepene na silnorastúcich podpníkoch – jabloňových a hruškových semenáčoch. Tieto silno rastú a hlboko korenia, zabezpečia teda stromu dlhovekosť a potrebnú samostatnosť aj v horších pôdnych podmienkach. Okrem dlhovekosti aleja skrýva aj pestrú skladbu odrôd – takmer desať odrôd jabloní a šesť odrôd hrušiek. Spomenieme aspoň najväčšie chuťové skvosty – hrušky Muškateľky, jablká Malináče z Holovous, či obľúbené Jonatánky. Prvých plodov sa dočkáme najskôr po štyroch rokoch od výsadby. Ovocie v aleji bude dozrievať postupne od polovice júla do konca októbra. Návštevníci idúci alejou si tak budú môcť štyri mesiace v roku natrhať čerstvé a chutné ovocie. Na stromoch budú kovové štítky s názvami odrôd. Aleja tak bude mať i náučný charakter a v dobe zrenia ovocia sa stane akousi otvorenou pomológiou odkrývajúcou staré ovocné poklady. Účastníci brigády ochutnali mnohé odrody už počas sadenia stromov – prekvapili ich jablká s vôňou, či chuťou ananásu, malín aj grapefruitu.

Okrem produkcie ovocia však má aleja aj ďalšie významy. Vysadením stromov uprostred poľnohospodársky intenzívne využívannej krajiny do nej vnášame pestrosť a stabilný prvok. Predchádzajúca generácia zanedbávala sadenie stromov v otvorenej krajine. Na mnohých mies-

tach je tak krajina fádna, monotónna a druhovo chudobná. Problémom je tiež veterná a vodná erózia pôdy. Plody vysadených stromov sa stanú taktiež zdrojom potravy pre zver, stromy samotné úkrytom drobných živočíchov a vtáctva.

Ďalšiu starostlivosť o aleju zabezpečí OZ Tilia. Je ňou najmä výchovný rez mladých stromov. Nasadenie korún v aleji musí byť vo väčšej výške – cestou prechádza i rozmernejšia mechanizácia lesníkov a poľnohospodárov. Pre dlhodobú samostatnosť výsadby je zasa nutné rezom vytvoriť pevný základ koruny. Korunky budeme formovať štyri až päť rokov. Vyberieme tri kostrové konáre, ktoré stabilne zabezpečíme. Potom už môžeme nechať stromy samostatne rásť. Každoročná starostlivosť potom už nie je nutná. V budúcnosti chceme pokračovať vo výsadbe aleje v ďalšom úseku.

Ďakujeme všetkým, ktorí akoukoľvek dobrovoľníckou prácou pomohli zrealizovať prvú etapu. Výsadba aleje sa uskutočnila aj vďaka podpore partnerov projektu Mesto Rajec a Agoregión, a. s., ktorí sú vlastníkami, resp. užívateľmi pozemkov, ktorých sa týka výsadba. Výsadbu finančne podporila Nadácia Slovenskej sporiteľne v rámci projektu Renetka a Jonatánka. Tieto jabĺčka z večerníčkovej rozprávky dali názov aj ďalším aktivitám projektu OZ Tilia v téme tradičné ovocinárstvo.

Okrem výsadby sme pripravili premietanie pre verejnosť, tvorivé dielne pre deti, a v súčasnosti spracúvame informácie o ovocinárskej činnosti Romualda Zaymusa. Tým, ktorí chcú sami sadiť stromy, ponúkame príručku *Výsadba ovocných drevín a starostlivosť po výsadbe*. V elektronickej podobe ju spolu s ďalšími informáciami nájdete na www.lipy.sk.

*Ján Veselý, OZ Tilia
2x foto: Karol Uhlárík*

ŠTEFANSKÝ HOKEJBALOVÝ TURNAJ

Aj tento rok Hokejbalový klub Rajec organizuje tradičný Štefanský hokejbalový turnaj, ktorý sa bude konať na Štefana (26. decembra) na hokejbalovom ihrisku v Rajci.

Po vydatom minuloročnom turnaji, ktorého sa zúčastnilo takmer 80 hráčov v 7 rôznych mužstvách, sa budeme snažiť pre vás pripraviť nemenej hrácky, ale aj divácky atraktívny, šiesty ročník.

Zároveň by sme chceli osloviť miestnych podnikateľov, ale aj dobrovoľníkov, ktorí by vedeli a mali záujem nám vypomôcť organizačne, technicky, ale aj finančne pri organizovaní blížiaceho sa ročníka.

Hráči, ktorí majú záujem zúčastniť sa tohto turnaja, môžu poslať súpisník na adresu hbcrajec@gmail.com. Blížšie informácie sa dozviete na facebooku na oficiálnej stránke Rajeckej hokejbalovej ligy.

Text a foto: HBC Rajec

KATARÍNSKE POSEDENIE

Seniori Klubu dôchodcov – denné centrum, zorganizovali stretnutie svojich členov 23. novembra. Bolo to posledné stretnutie v tomto roku pred príchodom adventu a Vianoc pri hudbe.

Po uvítacom prejave predsedu klubu, ktorým privítal členov, privítal aj zástupcu mestského úradu Ing. Jána Jasenovca, PhD., ktorý v krátkom príhovore pozdravil všetkých seniorov. Potom predseda oboznámil členov o návšteve spriatelenej klubov v Nitrianskom Pravne a Dolnom Kubíne, ktoré oslavovali 40. výročie založenia. Nasledovalo blahoželanie jubilantom – meninovým a narodeninovým oslávencom a spoločný slávnostný prípitok. Pri posedení nechý-

balo ani dobré občerstvenie, ktoré pripravila jedáleň Rajka. Prijemnú atmosféru dopĺňovala hudobná skupina Kvanto. Počas posedenia zavítal medzi seniorov i sv. Mikuláš, ktorý všetkých členov pozdravil, vyzdvihol ich pekné spolunažívanie, radosť a veselosť. Spoločne si pekne zaspievali. Každého člena obdaril pekným balíčkom. Predseda poďakoval sv. Mikulášovi za jeho návštevu a štedrosť so želaním, aby aj v budúcom roku na seniorov nezabudol. Zábava pokračovala ďalej, seniori sa zabávali a spomínali.

Štefan Pecho, predseda Klub dôchodcov – d. c. Rajec
1x foto: P. Rýpal

SPOLOČENSKÁ RUBRIKA

Jubilanti – december 2016

65 rokov
Ivan Mičuch

70 rokov
Ladislav Vanák

80 rokov
Anna Pekaríková

83 rokov
Františka Pekarová

85 rokov
Mária Hulínová

88 rokov
Božena
Višňovská

90 rokov
Antónia
Uhláriková

Srdečne blahoželáme!

Narodil sa

Ondrej Mihalec – september
Ondrej Šálek – september
Klára Grečárová – september
Samuel Pekný – september
Monika Gábiková – október
Vladimír Ďurčanský – október
Matej Pekara – október
Tomáš Langa – november
Tadeáš Červený – november

Opustili nás

Emília Hurajtová 1927 – 2.11.2016
Jozef Pastierčín 1970 – 5.11.2016
Stanislav Vdovičík 1943 – 6.11.2016
Milan Majerčiak 1935 – 7.11.2016
Anna Kantoráková 1919 – 12.11.2016
Pavol Drevénák 1949 – 26.11.2016

Uverejnené so súhlasom menovaných osôb a rodinných príslušníkov

MESTSKÉ KULTÚRNE STREDISKO RAJEC

ĎAKUJE

Materskej škole na Mudrochovej ulici
za výstavu prác žiakov

inzercia

inzercia

inzercia

Mestské kultúrne stredisko Rajec
vás pozýva na výstavu

FLÁŠE TRPEZLIVOSTI

Z RÚK PAVLA KONEČNÉHO A SILVIE HABÁNIKOVEJ

8.12.2016 - 16.1. 2017

Výstavná sieň
Radnice v Rajci

inzercia

MESTSKÉ KULTÚRNE STREDISKO RAJEC A OCHOTNÍCKY DIVADELNÝ SÚBOR KOŽKÁR

ŽIVÝ BETLEHEM

21.12.2016

streda

9.00, 10.00 hod.

15.00, 18.00 hod.

NÁMESTIE SNP
V RAJCI

MESTO RAJEC A MESTSKÉ KULTÚRNE STREDISKO RAJEC
VÁS SRDEČNE POZÝVAJÚ NA XVIII.

RAJECKÝ MESTSKÝ PLES

sobota **28. JANUÁR** 2017

SÁLA KULTÚRNEHO DOMU
začiatok o 19.30 hod.

Do tanca hrá hudobná skupina ABC DANCE

PREDPREDAJ VSTUPENIEK: MESTSKÉ KULTÚRNE STREDISKO RAJEC (pondelok – piatok 8.00 až 17.00 hod.)

Cena vstupenky: **20,00 €** (prípitok, 1. večera, káva, čajové pečivo, 2. večera, minerálka)